

Kuntatalouden edunvalvonta muutoksessa

Taloustorstai 22.3.2018

Henrik Rainio, vs. johtaja
Kuntaliitto, kuntatalousyksikkö

Kuntatalouden edunvalvonta muutoksessa

- 1. Omaisuusjärjestelyt, kiinteistöt, vuokranmääritys, kompensatiosääntely.**
- 2. Siirtolaskelmien oikeellisuus, yksityiskohdat ja tilastotietojen tärkeys.**
- 3. Muutoksen suorat ja epäsuorat kustannukset kunnille, vaikutukset kuntien investointikykyyn, riskit.**
 - » Kuntatalouden terveystarkastus
 - » Uuden kunnan talouden ”simulointi”
- 4. Uuden vaalikauden 2019+ haasteet ja hallitusohjelmatavoitteet.**

Perustuslakivaliokunnan edellyttämä kompensaatiomalli

- ”Perustuslakivaliokunnan mielestä voimaannpanolaissa tulee *säädösperusteisesti* varmistaa, että kunnan omaisuuteen liittyviin omaisuusjärjestelyihin kytketään kunnan itsehallinnon turvaava kompensatiosääntely”.
- ”Kunnan itsehallinto on turvattava säädösperusteisesti esimerkiksi tilanteessa, jossa investointeja vaatineiden tilojen jääminen uudistuksen seurauksena käyttämättömiksi taikka jokin muu uudistukseen kytkeytyvä, mahdollisesti ennakoimatonkin peruste **vaarantaisi kuntien mahdollisuuksia päättää itsenäisesti taloudestaan**”.

VM:n linjaukset kompensatiomallista

- VM on esittänyt mallia, jossa
 - » Kunnalla on oikeus saada valtiolta avustusta, jos kunnan taloudellinen asema ja mahdollisuus päättää itsenäisesti taloudestaan olennaisesti vaarantuu.
 - » Kunnan taloudellista tilannetta ja mahdollisuutta päättää itsenäisesti taloudestaan arvioidaan **kokonaisuutena**. Huomioidaan omaisuuteen kohdistuneet välittömät kustannuksen ja **hyödyt**.
 - » Kustannusten ja hyötyjen merkitystä kunnan taloudelle arvioidaan niistä aiheutuvan **kunnallisveroprosentin olennaisen laskennallisen korotustarpeen perusteella**.

Kuntaliiton esittämä kompensatiomalli (1)

- **Kuntaliitto on esittänyt mallia, jossa**
 - » Kunnalle korvataan taloudellinen menetys, joka sille aiheutuu uudistuksen omaisuusjärjestelyjen johdosta.
 - » Omaisuusjärjestelyt sisältävät kaikki omaisuuslajit (mm. käyttöä vaille jäävät tilat kunnissa, maakunnille siirtyvän irtaimiston, kuntayhtymien peruspääomaosuudet).
 - » Raja-arvon ylittävä taloudellinen menetys käynnistäisi menettelyn, jossa tarkemmin arvioitaisiin menetyksen ja korvauksen todellinen määrä.
 - » Kunnat olisivat säädetyillä edellytyksillä oikeutettuja korvaukseen taloudellisesta asemastaan riippumatta.

Kuntaliiton esittämä kompensatiomalli (2)

- **Kuntaliiton malli sisältää kaksi vaihtoehtoista raja-arvoa, jotka laukaisevat kompensatiomenettelyn:**
 - » Vaihtoehto 1: Korvaus myönnetään, jos kunnan taloudellinen menetys on vähintään kolme miljoonaa euroa.
 - » Vaihtoehto 2: Korvaus myönnetään, jos kunnan menetys vastaa vähintään 0,25 prosenttiyksikön laskennallista korotustarvetta kunnan tuloveroprosenttiin.

Kuntaliiton esittämä kompensatiomalli (3)

Pienimmät raja-arvot	Raja-arvo, € (0,25 %-yks v. 2020)	Euroa / asukas	Suurimmat raja-arvot	Raja-arvo, € (0,25 %-yks v. 2020)	Euroa/asukas
Lestijärvi	26 000	32	Hyvinkää	2 520 000	54
Luhanka	26 000	34	Kotka	2 522 000	47
Merijärvi	31 000	27	Porvoo	2 795 000	56
Kivijärvi	35 000	30	Rovaniemi	2 866 000	46
Savukoski	37 000	35	Seinäjoki	2 935 000	47
Halsua	38 000	31	Joensuu	3 179 000	42
Pelkosenniemi	38 000	40	Hämeenlinna	3 325 000	49
Kustavi	39 000	43	Lappeenranta	3 361 000	46
Kannonkoski	44 000	31	Vaasa	3 372 000	50
Kyyjärvi	44 000	32	Pori	3 846 000	45
Hailuoto	45 000	45	Kouvola	3 935 000	46
Siikainen	45 000	30	Lahti	5 527 000	46
Karjajoki	47 000	35	Kuopio	5 530 000	47
Ristijärvi	48 000	36	Jyväskylä	6 438 000	46
Enonkoski	49 000	34	Turku	9 106 000	49
Oripää	51 000	37	Oulu	9 829 000	49
Rautavaara	51 000	30	Tampere	11 484 000	50
Multia	52 000	31	Vantaa	12 606 000	57
Tervo	52 000	32	Espoo	19 904 000	72
Kinnula	54 000	32	Helsinki	40 825 000	64

Sovelletaan
n 3. milj. €
rajaa

Kiitos!

Henrik Rainio
Vs. johtaja, kuntatalous
Kuntatalous
Suomen Kuntaliitto ry
Toinen linja 14, 00530 Helsinki
+ 358 50 596 9635
henrik.rainio@kuntaliitto.fi

